

Szkolny Program Profilaktyki

Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr.13 Im. Marii Skłodowskiej- Curie w Zabrze

Program został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i zatwierdzony do realizacji od II semestru roku szkolnego w dniu 12.01.2016 roku.

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997 r. Art. 72.
- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572; z późniejszymi zmianami).
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. 2012 poz. 1356).
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. 2014 poz. 382)
- Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2012 poz.124).
- Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 180 poz. 1108).
- Rozporządzenie z 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 803).
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26 , poz. 226).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobów oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych. (Dz. U. poz.843)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

- Konwencja o prawach dziecka.
- Rządowy Program „Bezpieczna +”.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabrze.
- Statut ZSO NR 13

Projektując program profilaktyczny wzięto pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, etap rozwoju, na którym znajdują się nasi uczniowie oraz problemy w funkcjonowaniu wychowanków ujawnione w wyniku przeprowadzonej diagnozy.

DIAGNOZA

Nauczyciele na bieżąco diagnozują środowisko szkolne. Pozyskują informacje dotyczące zachowań ryzykownych uczniów poprzez:

- charakterystykę klas,
- badania ankietowe skierowane do uczniów, rodziców ,
- analizę protokołów rad pedagogicznych,
- obserwacje,
- informacje od pedagoga szkolnego i psychologa,
- informacje od wychowawców dotyczące funkcjonowania uczniów,
- informacje od uczniów i rodziców uzyskiwane przy okazji rozmów indywidualnych.

Koncepcja programu

Program profilaktyki został opracowany w celu prowadzenia działalności profilaktycznej w szkole obejmującej:

1. W przypadku **profilaktyki uniwersalnej**- wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji psychoaktywnych.(U)

2. W przypadku **profilaktyki selektywnej** – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.(S)
3. W przypadku **profilaktyki wskazującej**- wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych lub innych zachowań ryzykownych.(W)

Główne cele programu profilaktyki:

Cel nadrzędny:

Wspomaganie rozwoju uczniów poprzez ochronę przed zagrożeniami, które mogłyby ten rozwój zaburzyć, a także reagowanie w przypadkach wystąpienia zachowań ryzykownych i rozpoznania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych.

Cele szczegółowe:

- Dbłość o zdrowie własne i innych.
- Realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.
- Kształtowanie i wzmacnianie w uczniach zachowań przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych , a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych.
- Doskonalenie zawodowe nauczycieli w realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej.
- Wyposażenie uczniów w rzetelną wiedzę na temat skutków zażywania środków psychoaktywnych. Obalenie mitów dotyczących dopalaczy, alkoholu i narkotyków.
- Kształtowanie własnego wizerunku, poznawanie i rozwijanie własnych zainteresowań i umiejętności w celu podnoszenia samooceny.
- Kształtowanie asertywności.
- Kształtowanie umiejętności godzenia dobra własnego z dobrem innych.
- Umożliwienie uczniom poszukiwania, odkrywania i dążenia do osiągnięcia celów życiowych bez sięgania po alkohol, papierosy, narkotyki i dopalacze.

- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych bez sięgania po używki.
- Dostarczenie uczniom wiedzy, gdzie może szukać pomocy w przypadku uzależnień.
- Kształtowanie i wspieranie postaw promujących zdrowy styl życia bez nałogów.
- Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku zachowań ryzykownych uczniów.

Sposób realizacji programu profilaktyki

Za realizację treści programu profilaktyki jest odpowiedzialna cała społeczność szkolna.

Program obejmuje obszary zagadnień tematycznych:

- Profilaktykę zdrowia
- Profilaktykę uzależnień

Autor programu: mgr Wioleta Widuch

Obszar I: Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia

L.p.	Zagadnienia	Realizacja	Sposób realizacji (rodzaj zajęć, przedmiot)
I	Zdrowie jako nadrzędna wartość:	Wychowawcy	<ul style="list-style-type: none"> • Godziny wychowawcze, • Zebrania z rodzicami, • Udział w zajęciach sportowych, • Lekcje przedmiotów ogólnokształcących, • Indywidualne spotkania uczniów z nauczycielami, psychologiem, pedagogiem i doradcą zawodowym, • Spotkania nauczycieli, psychologów i pedagogów z rodzicami, • Akcje kampanii profilaktycznych i społecznych, • Warsztaty organizowane przez pedagoga i psychologa, • Udział w programach profilaktycznych prowadzonych przez specjalistów z OPiLU lub udział w rekomendowanych programach profilaktycznych • Konkursy profilaktyczne.
	1. Promowanie zdrowego stylu życia i zachowań sprzyjających zdrowiu kształtujących poczucie docenienia zdrowia i sensu istnienia. (U)	Nauczyciele	
	2. Ocena własnych potrzeb w zakresie stosowania suplementów diety, odżywek itp. (awitaminoza, hiperwitaminoza, lekomania). (U)	Uczniowie Pedagog	
	3. Dbanie o prawidłowe odżywianie się w celu eliminowania „Śmieciowego jedzenia”. Zasady prawidłowego odżywiania się. Zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia). (U)	Psycholog Specjaliści z zewnątrz	
	4. Podejmowanie odpowiedzialnych wyborów względem własnego zdrowia w bliskiej i dalekiej perspektywie. (U)	Rodzice Doradca zawodowy	
	5. Argumenty biomedyczne, psychologiczne i moralne za opóźnieniem wieku inicjacji seksualnej. (U)		
	6. Profilaktyka HIV/AIDS. (U)		
	7. Walka z rakiem. (U)		
	8. Radzenie sobie z negatywnymi emocjami(stres, agresja). (U)		
	9. Włączanie uczniów do zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu i satysfakcji życiowej. (U)		
	10. Włączanie rodziców do budowania postawy prozdrowotnej i kształtowania zdrowego stylu życia wśród uczniów. (U)		

			<ul style="list-style-type: none"> • Działalność Ekozespołów i szkolnych kół zainteresowań. • Działalność Samorządu Szkolnego. • Współpraca z Poradnią K. • Zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
II	<i>Dbłość o własny wygląd:</i>	Wychowawcy	Pogadanka z higienistką
	1. Higiena osobista (higiena skóry, włosów, uzębienia, itp. (U, W)	Nauczyciele	Lekcje wychowawcze
	2. Estetyka wyglądu (U, W)	Pielęgniarka szkolna Pedagog i psycholog	Indywidualne rozmowy z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą Lekcje biologii

Obszar II. Profilaktyka uzależnień

L.p.	Zagadnienia	Realizacja	Sposób realizacji (rodzaj zajęć, przedmiot)
I	<p>Zagrożenia i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem środków i substancji psychoaktywnych:</p> <p>1. Dostarczenie rzetelnej wiedzy na temat skutków palenia papierosów i stosowania narkotyków, dopalaczy, alkoholu i innych środków psychoaktywnych uczniom, rodzicom i nauczycielom. (U, W)</p> <p>2. Udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i ich opiekunów w przypadku palenia papierosów i używania środków i substancji psychoaktywnych. (S, W)</p> <p>3. Przekazanie informacji uczniom, rodzicom i nauczycielom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2015 o przeciwdziałaniu narkomanii. (U, W)</p> <p>4. Informowanie uczniów i rodziców o obowiązujących procedurach postępowania szkoły w sytuacjach zagrożenia narkomanią i demoralizacją.(U, S, W)</p> <p>5. Wspieranie uczniów zagrożonych rozwojem zachowań ryzykownych oraz uczniów u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych . (W)</p> <p>6. Dostarczanie informacji uczniom i rodzicom o formach pomocy specjalistycznej w przypadkach kontaktów z narkotykami i innymi środkami psychoaktywnymi. (W)</p>	<p>Psycholog / pedagog</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Rodzice</p> <p>Specjaliści</p> <p>Uczniowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Godziny wychowawcze, • Lekcje przedmiotów ogólnokształcących, • Indywidualne spotkania uczniów z nauczycielami, psychologiem, pedagogiem i doradcą zawodowym, • Spotkania nauczycieli, psychologów i pedagogów z rodzicami, • Akcje kampanii profilaktycznych i społecznych, • Warsztaty organizowanych przez pedagoga i psychologa, • Udział w programach profilaktycznych prowadzonych przez specjalistów z OPIŁU lub udział w rekomendowanych programach profilaktycznych(Debata, Korekta, Pokoloruj Swój Świat, Zresetuj się, FreD Goes Net”, Jestem aktywny nie biorę i inne.) • Konkursy profilaktyczne. • Działalność Młodzieżowych Liderów Profilaktyki i szkolnych kół zainteresowań. • Działalność Samorządu Szkolnego. • Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Policją, Sądem Rodzinnym,

<p>7. Rozwijanie asertywności i poczucia własnej wartości wśród uczniów. (U)</p>		<p>Grupą Lepiej Razem niż Osobno.</p>
<p>8. Współpraca z Ośrodkiem Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrze, Strażą Miejską, (W, S)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
<p>9. Objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów z rodzin patologicznych (alkohol, Niebieska Karta), (S)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Zebrania z rodzicami.
<p>10. Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych. (U)</p>		

Ewaluacja programu

Ewaluacja programu profilaktyki będzie dokonywana na bieżąco, w formie ewaluacji kształtującej polegającej na ciągłym zbieraniu danych niezbędnych do dokonania oceny przydatności programu i jego efektywności w realizacji założonych celów profilaktycznych.

Wyniki ewaluacji będą opracowywane przez wychowawców i przedstawiane w formie pisemnej, jako część rocznego sprawozdania klasyfikacyjnego.

Powołany przez Dyrektora Szkoły zespół ewaluacyjny opracuje przedstawione przez wychowawców wyniki ewaluacji programu profilaktyki, dokona ich analizy i opracuje wnioski dotyczące pracy w przyszłym roku szkolnym i/lub propozycje zmian w programie profilaktycznym szkoły. Wnioski zostaną przedstawione w czasie plenarnego posiedzenia rady pedagogicznej podsumowującego pracę szkoły w bieżącym roku szkolnym.

Na pełną dokumentację dotyczącą realizacji programu wychowawczego w danej klasie, po zakończeniu trzyletniego cyklu edukacyjnego w gimnazjum/liceum ogólnokształcącym, składają się trzy roczne sprawozdania z przebiegu realizacji programu dołączone do rocznych sprawozdań klasyfikacyjnych.

Załącznik 1

Ewaluacja programu profilaktyki

Rok szkolny .....

Klasa ..... Wychowawca .....

Etap edukacyjny (gimnazjum/liceum ogólnokształcące) .....

<i>Obszar funkcjonowania ucznia</i>	Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia. Zagadnienie I														
<i>Numer zadania do realizacji</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.					
<i>Stopień realizacji zadania*</i>															
<i>Rodzaj profilaktyki</i>															

* **0** – zadanie w ogóle niezrealizowane, **1** – zadanie częściowo zrealizowane, **2** – zadanie w pełni zrealizowane

<i>Obszar funkcjonowania ucznia</i>	Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia. Zagadnienie II														
<i>Numer zadania do realizacji</i>	1.	2.													
<i>Stopień realizacji zadania*</i>															
<i>Rodzaj profilaktyki</i>															

<i>Obszar funkcjonowania ucznia</i>	Profilaktyka uzależnień. Zagadnienie I									
<i>Numer zadania do realizacji</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
<i>Stopień realizacji zadania*</i>										
<i>Rodzaj profilaktyki</i>										

Uwagi o przebiegu realizacji programu profilaktyki

